

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ В УКРАЇНІ

¹ Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича

² Національний університет «Чернігівська політехніка»

***Анотація.** У статті наведені ключові аспекти цифровізації системи фінансової безпеки банківських установ. Для формування системи фінансової безпеки банківських установ було виділено такі аспекти: зниження витрат, підвищення ефективності, розширення клієнтської бази, персоналізація послуг, нові джерела доходів. Наведено виклики цифровізації для банківських установ. Розкрито вплив цифровізації на клієнтів банківських установ.*

Ключові слова: банк, фінансова безпека, цифровізація, виклик, кібербезпека.

KEY ASPECTS OF DIGITALIZATION OF THE FINANCIAL SECURITY SYSTEM OF BANKING INSTITUTIONS IN UKRAINE

***Abstract.** The article presents key aspects of digitalization of the financial security system of banking institutions. The following aspects were highlighted for the formation of the financial security system of banking institutions: cost reduction, efficiency improvement, expansion of the client base, personalization of services, new sources of income. The challenges of digitalization for banking institutions are presented. The impact of digitalization on banking institutions' clients is revealed.*

Key words: bank, financial security, digitalization, challenge, cybersecurity.

Банківська діяльність зазнає значних трансформацій в результаті стрімкого розвитку цифрових технологій. Це відкриває нові можливості для зростання та підвищення ефективності, але водночас створює нові виклики та загрози для фінансової безпеки банків. Цифровізація проникає в усі сфери банківської діяльності, що призводить до зміни традиційних методів управління фінансами, розширення шляхів обслуговування клієнтів і створення нових фінансових продуктів і послуг. Тим не менш, цифровізація може призвести до збільшення кількості кіберзлочинів, шахрайства та витоку конфіденційної інформації, а також до появи нових видів фінансових загроз, таких як ризики криптовалюти та атаки на цифрову інфраструктуру банків, хоча вона також має переваги. З цієї причини необхідне комплексне науково-теоретичне дослідження щодо забезпечення фінансової безпеки банківських установ під час цифровізації. Фінансова стійкість банківських установ є критично важливою для стабільності та надійності фінансової системи в цілому.

Процес цифровізації системи фінансової безпеки банківських установ кардинально змінює функціонування самої банківської системи України, пропонуючи як нові можливості, так і виклики. Розглянемо ключові аспекти цього процесу, серед яких є [1, 2]:

1. Переваги цифровізації для банків:

- зниження витрат: автоматизація операцій, використання онлайн-послуг і зменшення необхідності відвідування фізичних відділень значно знижують операційні витрати банків;
- підвищення ефективності: цифрові технології можуть прискорювати обслуговування клієнтів, оптимізувати внутрішні процеси та підвищити продуктивність праці;
- розширення клієнтської бази: за допомогою онлайн-банкінгу та мобільних додатків банки можуть залучати клієнтів з різних країн і регіонів, розширюючи географію діяльності;
- персоналізація послуг: банки можуть адаптувати фінансові продукти та послуги відповідно до потреб і уподобань кожного клієнта шляхом збору та аналізу даних клієнтів;
- нові джерела доходів: банкам стали доступні нові можливості отримання комісійних доходів завдяки цифровим платформам і послугам. Ці можливості включають онлайн-платежі та кредитування через цифрові онлайн-додатки.

2. Виклики цифровізації для банків:

– кібербезпека: банкам потрібно постійно вдосконалювати свої системи захисту інформації та підвищувати рівень кібербезпеки із-за постійно зростаючої кількості кібератак і шахрайства в Інтернеті;

– конфіденційність даних: банки повинні дотримуватися законів про захист конфіденційності та захисту даних клієнтів під час збору та обробки персональних даних клієнтів;

– технологічне відставання: банки, які не встигають за темпами розвитку цифрових технологій, ризикують втратити конкурентоспроможність та клієнтів.

– необхідність інвестицій: впровадження нових цифрових технологій потребує значних інвестицій у розробку програмного забезпечення, оновлення обладнання та навчання персоналу.

– зміна бізнес-моделі: цифровізація змушує банки переосмислювати свої бізнес-моделі та адаптуватися до нових умов конкуренції, зокрема колаборація або аутсорсинг з фінтех-компаніями.

3. Вплив цифровізації на клієнтів банківських установ:

– зручність та доступність: клієнти отримують можливість здійснювати банківські операції в будь-який час доби та з будь-якого місця, де є доступ до мережі інтернет.

– швидкість обслуговування: цифрові сервіси дозволяють клієнтам швидко та зручно здійснювати платежі, перекази, відкривати депозити та отримувати інші послуги.

– персоналізовані пропозиції: банки можуть пропонувати клієнтам персоналізовані фінансові продукти та послуги, враховуючи їхні потреби та уподобання.

– підвищення фінансової грамотності: онлайн-сервіси та мобільні додатки можуть містити корисну інформацію про фінансові продукти та послуги, допомагаючи клієнтам підвищити свою фінансову грамотність.

4. Регулювання банківської системи в умовах цифровізації:

– адаптація законодавства: державні регулятори повинні адаптувати законодавство до нових умов діяльності банків в цифровому середовищі, враховуючи особливості цифрових фінансових продуктів та послуг.

– забезпечення кібербезпеки: регулятори повинні посилити вимоги до банків, щодо забезпечення кібербезпеки та захисту інформації клієнтів.

– сприяння інноваціям: держава повинна створювати сприятливі умови для розвитку цифрових фінтех-компаній та сприяти впровадженню інновацій в банківській сфері [3].

Розвиток цифрових технологій призводить до трансформації наявних бізнес-процесів у банківських установ, зокрема, до появи нових форм обслуговування клієнтів, здійснення платежів, кредитування та управління ризиками. З одного боку, цифровізація сприяє підвищенню ефективності діяльності банків, зниженню витрат та розширенню спектру послуг. З іншого боку, вона створює нові загрози для системи фінансової безпеки, пов'язані з кіберзлочинністю, шахрайством, витоком даних та іншими ризиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановський О. Специфіка фінансової безпеки в банківській сфері. Вісник Національного банку України. 2014. № 9. С. 17-23.

2. Гребенюк Н. О. Фінансова безпека банків: система розпізнавання загроз та усунення ризиків. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. 2016. Вип. 91. С. 53-64.

3. M. Dubyna, O. Bazilinska, O. Panchenko, I. Sadchykova, A. Kozlianchenko and A. Tarasenko. The Role and Prospects of the Use of Artificial Intelligence Technology in the Credit Activities OF Banking Institutions/ Review of Economics and Finance, 2023, Vol. 21, No. 1 – pp. 2042-2051. URL: https://refpress.org/wp-content/uploads/2023/12/Dubyna_REF.pdf

Жаворонок Артур Віталійович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту, Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, м. Чернівці, e-mail: a.zhavoronok@chnu.edu.ua

Zhavoronok Artur V., PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, and Credit, Chernivtsi, e-mail: a.zhavoronok@chnu.edu.ua

Островський В'ячеслав Петрович, аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, e-mail: viacheslav.ostrovskyi.w@gmail.com

Ostrovskiy Viacheslav P., PhD Student of the Department of Finance, Banking and Insurance, Chernihiv Polytechnic National University, Chernihiv, e-mail: viacheslav.ostrovskyi.w@gmail.com

Гречка Владислав Валерійович, аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, e-mail: vladislav.grrr@gmail.com

Grechka Vladyslav V., PhD Student of the Department of Finance, Banking and Insurance, Chernihiv Polytechnic National University, Chernihiv, e-mail: vladislav.grrr@gmail.com

